

Міністерство охорони здоров'я України
Вінницький національний медичний університет
імені М. І. Пирогова

Кафедра фармації

ЗАТВЕРДЖЕНО

Проректор закладу вищої освіти з
науково-педагогічної та
лікувальної роботи

професор ЗВО Василь ПОГОРІЛИЙ

«31» 08 2023 р

СИЛАБУС

Для підготовки фармацевтів/провізорів-інтернів,

зі спеціальності «Фармація»

кафедра фармації

Галузь знань ____ 22 Охорона здоров'я

Спеціальність ____ Фармація

2023 рік

Рішення засідання кафедри фармації

Протокол № 20 від «30» травня 2023 р.

Завідувач кафедри, професор ЗВО

Олена КРИВОВ'ЯЗ

Силабус циклу первинної спеціалізації за спеціальністю «Фармація» розроблені співробітниками кафедри фармації Вінницького національного медичного університету імені М. І. Пирогова за розпорядженням в.о. ректора закладу вищої освіти Вінницького національного медичного університету імені М. І. Пирогова

Пояснювальна записка

Силабус циклу первинної спеціалізації підготовки фармацевтів/провізорів-інтернів, за спеціальністю «Фармація» зі спеціальності 226 Фармація, 22 Охорона здоров'я розроблена на вимогу часу, з метою підвищення рівня практичної та теоретичної підготовки фармацевтів/провізорів-інтернів, їх професійної готовності до самостійної діяльності за фахом з подальшим присвоєнням звання «фармацевт/провізор-спеціаліст» за спеціальністю «Фармація». У силабусі визначено зміст навчання на циклі первинної спеціалізації, встановлено вимоги до обсягу та рівня підготовки фармацевтів/провізорів-інтернів. Силабус циклу первинної спеціалізації розроблено, обговорено та затверджено на засіданнях кафедр фармацевтичної хімії, фармації, клінічної фармації та клінічної фармакології, медицини катастроф та військової медицини Вінницького національного медичного університету імені М. І. Пирогова, методичної ради післядипломної освіти лікарів та рішенням Вченої ради Вінницького національного медичного університету імені М. І. Пирогова.

Силабус розроблено та впроваджено відповідно до положень Закону України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 № 1556-VII, Закону України «Про освіту» від 05.09.2017 № 2145-VIII, Закону України «Про професійний розвиток працівників» від 12.01.2012 № 4312-VI, Положення про систему безперервного професійного розвитку медичних та фармацевтичних працівників, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 14.07.2021 № 725, Положення про Міністерство охорони здоров'я України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 25.03.2015 № 267, Порядку проведення верифікації інформації про освіту, кваліфікацію та професійний досвід медичних, фармацевтичних працівників та інших працівників сфери охорони здоров'я, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 17.02.2023 № 149, Наказу МОЗ України від 25.07.2023 № 1347 «Про затвердження Переліку циклів спеціалізації та тематичного удосконалення за лікарськими та фармацевтичними (провізорськими) спеціальностями», Наказу МОЗ України від 10.11.2022 № 2016 «Про подальше удосконалення системи післядипломної освіти та безперервного професійного розвитку фахівців з фаховою передвищою, початковим рівнем (короткий цикл) та першим (бакалаврським) рівнем вищої медичної і фармацевтичної освіти та магістрів з медсестринства», Наказу МОЗ України від 22.06.2021 № 1254 «Про затвердження Положення про інтернатуру».

Професійного стандарту «Фармацевт» (затверджений Наказом ГО «Об'єднання

організацій роботодавців медичної та мікробіологічної промисловості України” від 23.03.2023 р. № 02-23);

Професійного стандарту за професією «Фармацевт клінічний» (затверджений Наказом ГО “Об’єднання організацій роботодавців медичної та мікробіологічної промисловості України” від 23.03.2023 р. № 05-23);

Професійного стандарту за професіями «Асистент фармацевта» (затверджений Наказом ГО “Об’єднання організацій роботодавців медичної та мікробіологічної промисловості України” від 23.03.2023 р. № 03-23);

Професійного стандарту за професією «Професіонал з фармаконагляду» (затверджений Наказом ГО “Об’єднання організацій роботодавців медичної та мікробіологічної промисловості України” від 23.03.2023 р. № 04-23);

Професійного стандарту за професією «Експерт з оцінки медичних технологій» (затверджений Наказом ГО “Об’єднання організацій роботодавців медичної та мікробіологічної промисловості України” від 23.03.2023 р. № 06-23)

Мета навчання підвищення рівня практичної та теоретичної підготовки фармацевтів/провізорів-інтернів, їх професійної готовності до самостійної діяльності за фахом з подальшим присвоєнням звання «фармацевт/провізор-спеціаліст» за спеціальністю «Фармація».

Тривалість навчання: 3 місяці (540 годин).

Силабус передбачає забезпечення набуття фармацевтами/провізорами-інтернами компетентностей, необхідних для отримання кваліфікації фармацевта/провізора-спеціаліста, та який ґрунтується на академічній доброчесності, фармацевтичній етиці та деонтології, доказовій медицині. Охоплює обсяг як теоретичних, так і практично-прикладних знань, умінь та навичок, необхідних фармацевтам/провізорам-інтернами, для провадження успішної професійної діяльності. Виконання силабусу реалізується у ході лекційних, практичних, семінарських занять з використанням сучасних методів навчання.

Навчальним планом визначено контингент, тривалість навчання, перелік тем лекційних, практичних, семінарських занять, розподіл годин, вид підсумкового контролю та сертифікацію.

Навчальний план первинної спеціалізації «Фармація»

Тривалість навчання: 3 місяці (540 годин).

Мета навчання: підвищення рівня практичної та теоретичної підготовки фармацевтів/провізорів-інтернів, їх професійної готовності до самостійної діяльності за фахом з подальшим присвоєнням звання «фармацевт/провізор-спеціаліст» за спеціальністю «Фармація».

Контингент слухачів: На програму підготовки в інтернатурі зараховуються особи за умови: здобуття другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 226 «Фармація, промислова фармація» за спеціалізацією «Фармація» (освітня програма за дипломом «Фармація», «Клінічна фармація», «Технології парфумерно-косметичних засобів») або повної вищої освіти (освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліст, магістр) за спеціальністю «Фармація» на пряму підготовки «Фармація»

Методи навчання: словесний, пояснювально-демонстраційний, проблемного викладання, інтерактивні: круглий-стіл, дискусія, ситуаційний аналіз, мозковий штурм.

Форми контролю:

- ліцензійний інтегрований іспит «Крок 3. Фармація»;
- іспит з оволодіння практичними навичками і вміннями;
- співбесіду зі спеціальності.

Перелік обов'язкових компетентностей по закінченню інтернатури

Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати типові та складні спеціалізовані задачі та критично осмислювати й вирішувати практичні проблеми у професійній фармацевтичній діяльності, інтегрувати знання, формулювати судження за недостатньої або обмеженої інформації; зрозуміло і недвозначно доносити власні знання, висновки та їх обґрунтованість до фахової та нефахової аудиторії.
Загальні компетентності	ЗК 1. Здатність до аналізу, синтезу, оцінки та критичного мислення, вчитися і бути сучасно навченим, здатність до самоосвіти.
	ЗК 2. Здатність до вибору стратегії спілкування, співпраці в команді, гнучкості, адаптивності, управління часом, лідерства.
Професійні компетентності	ПК 1. Здатність організовувати та здійснювати діяльність фармацевтичного(аптечного)закладу (аптеки, аптечного

	<p>складу) із забезпечення населення і закладів охорони здоров'я лікарськими засобами та медичними виробами, відповідно до принципів і завдань державної політики у фармацевтичній сфері, законодавчих та нормативно-правових актів України, правил належних фармацевтичних практик, рекомендацій європейських та міжнародних організацій (ВООЗ, FIP, PIC/S, EMA), зокрема, в умовах надзвичайних ситуацій та воєнного стану.</p>
	<p>ПК 2. Здатність здійснювати відпуск лікарських засобів та медичних виробів, інших товарів аптечного асортименту, проводити інформаційно-просвітницьку роботу, консультування і фармацевтичну опіку, здатність проводити фармако-економічний аналіз та оцінку медичних технологій для раціонального використання лікарських засобів, здійснювати моніторинг ефективності та безпеки їх застосування, зокрема, у разі появи побічних реакцій, виникненні сумнівів стосовно якості, дотримуватись правил промоції та рекламування лікарських засобів.</p>
	<p>ПК 3. Здатність організовувати та здійснювати діяльність з виробництва (виготовлення) екстемпоральних ліків, гомеопатичних та косметичних засобів, зокрема тих, які вимагають специфічного способу застосування з урахуванням біофармацевтичних аспектів, відповідно до правил належних фармацевтичних практик.</p>
	<p>ПК 4. Здатність здійснювати контроль якості лікарських засобів, дієтичних добавок, гомеопатичних та косметичних засобів з використанням різних методів контролю під час виробництва, оптової і роздрібної торгівлі та імпорту, транспортування та зберігання, запобігати потраплянню в обіг неякісних, фальсифікованих і незареєстрованих лікарських засобів та передавати їх на утилізацію (знищення).</p>
	<p>ПК 5. Здатність проводити аналіз соціально-економічних процесів у фармації, системи фармацевтичного забезпечення населення та її складових, прогнозувати та розраховувати основні економічні показники діяльності фармацевтичних (аптечних) закладів, формувати ціни на лікарські засоби та медичні вироби, визначати доступність фармацевтичної допомоги в умовах медичного страхування та реімбурсації ліків. Забезпечувати конкурентоспроможність та ефективний</p>

	розвиток фармацевтичних (аптечних) закладів за елементами комплексу маркетингу з урахуванням ринкових процесів.
	ПК 6. Здатність розробляти, впроваджувати та застосовувати підходи менеджменту у професійній діяльності фармацевтичних (аптечних) закладів, застосовувати принципи HR-менеджменту й самоменеджменту, демонструвати та застосовувати у практичній діяльності комунікативні навички спілкування та навички лідерства і підприємливості.

Орієнтовний перелік освітніх компонентів (ОК)
«Фармація»

Код освітніх компонентів	Найменування освітніх компонентів
Фармація/Загальна фармація	
ОК 01	Управління та економіка фармації
ОК 02	Фармацевтична технологія
ОК 03	Фармацевтична опіка
ОК 04	Якість, стандартизація та сертифікація лікарських засобів
ОК 05	Фармація в умовах надзвичайного стану
ОК 06	Соціально-комунікативна взаємодія у фармації

Опис навчального плану з дисципліни **Управління та економіка фармації**

Структура навчальної дисципліни	Кількість годин				СРС	Рік навчання	Вид контролю
	Всього годин/кредитів ECTS	Аудиторних					
		Лекцій	Практичних	Семінарських			
	105годин/3,5 кредити	8	16	60	21	1	
Модуль 1 «Управління економіка фармації» та	105 години/3,5 кредити	8	16	60	21	1	ПК-залік

Примітка: 1 кредит ECTS становить 30 академічних годин.

Модуль 1 Управління та економіка фармації

1. Забезпечення доступності ЛЗ для населення.
2. Формування лідерських та комунікативних здібностей фармацевтичних кадрів.
3. Порядок забезпечення населення ЛЗ, які відпускаються за електронними рецептами.
4. Діяльність регуляторних органів у фармацевтичній галузі.
5. Порядок визначення роздрібних цін на лікарські засоби та медичні вироби.
6. Функціонування формулярної системи в Україні.
7. Конкурентоспроможність аптечного підприємства та фактори, що на неї впливають.
8. Економічні розрахунки основних економічних показників аптечного підприємства.

Опис навчального плану з дисципліни Фармацевтична технологія

Структура навчальної дисципліни	Кількість годин				СРС	Рік навчання	Вид контролю
	Всього годин/ кредитів ECTS	Аудиторних					
		Лекцій	Практичних	Семінарських			
	105годин/ 3,5 кредити	8	16	60	21	1	
Модуль 1 ««Фармацевтична технологія»»	105 години/ 3,5 кредити	8	16	60	21	1	ПК-залік

Примітка: 1 кредит ECTS становить 30 академічних годин.

Модуль 1 «Фармацевтична технологія»»

Тема 1: Біофармацевтичні, медико- біологічні та фармацевтичні аспекти лікарських засобів

Тема 2: Нові технології у фармації та медицині: біотехнології, нанотехнології, лікарські засоби нового покоління

Тема 3: Фармацевтична технологія екстемпоральних лікарських засобів. Реалізація принципів належної аптечної практики та належної практики зберігання

Тема 4: Сучасний стан промислового виробництва лікарських засобів

Тема 5: Косметичні засоби в асортименті аптечного закладу

Тема 6: Гомеопатичні лікарські засоби на фармацевтичному ринку

Тема 7: Технологічні аспекти лікарських засобів у педіатрії та геріатрії

Тема 8: Сучасні підходи до інформаційної та просвітницької діяльності фахівця фармації в аптечному закладі

Опис навчального плану з дисципліни **Фармацевтична опіка**

Структура навчальної дисципліни	Кількість годин				СРС	Рік навчання	Вид контролю
	Всього годин/ кредитів ECTS	Аудиторних					
		Лекцій	Практичних	Семінарських			
	135 годин/ 4,5 кредити	10	42	58	25	1	
Модуль 1 «Фармацевтична опіка»	135 годин/ 4,5 кредити	10	42	58	25	1	ПК-залік

Примітка: 1 кредит ECTS становить 30 академічних годин.

Модуль 1 « Фармацевтична опіка»

Тема 1.Реалізація принципів доклінічних досліджень та клінічних випробувань згідно вимог GLP та GCP

Тема 2.Реалізація принципів доказової медицини в практичній діяльності фармацевта

Тема 3.Персоналізація фармакотерапії: застосування принципів фармакогенетики та фармакогеноміки в практичній діяльності фармацевта

Тема 4.Лікопов'язані проблеми: роль фармацевта в попередженні та ідентифікації та корекції

Тема 5.Рациональне застосування лікарських засобів в педіатрії, геріатрії, в перепері- та постнатальному періодах

Тема 6.Доказова медицина та фармацевтична опіка в профілактиці та лікуванні неінфекційних захворювань (печія, закреп, діарея, метеоризм)

Тема 7.Доказова медицина та фармацевтична опіка в профілактиці та лікуванні інфекційних хвороб. (БОС, лихоманка, біль в горлі, риніт). Принципи подолання антибіотикорезистентності

Тема 8.Рациональне застосування безрецептурних лікарських засобів в концепції відповідального самолікування: роль фармацевта (невідкладні стани: ангінозний напад при стабільній стенокардії напруження, гіпертензивний неускладнений криз, кропив'янка, суглобовий та м'язевий біль)

Опис навчального плану з дисципліни Якість, стандартизація та сертифікація лікарських засобів

Структура навчальної дисципліни	Кількість годин				СРС	Рік навчання	Вид контролю
	Всього годин/ кредитів ECTS	Аудиторних					
		Лекцій	Практичних	Семінарських			
	105 години/ 3.5 кредити	8	20	56	21	1	
Модуль 1 «Якість, стандартизація та сертифікація лікарських засобів»	105 години/ 3.5 кредити	8	20	56	21	1	ПК-залік

Примітка: 1 кредит ECTS становить 30 академічних годин.

Модуль 1 Якість, стандартизація та сертифікація лікарських засобів»

Тема 1.Управління та забезпечення якості у фармацевтичній. Імплементація стандартів GxP.

Тема 2.Організація державної системи забезпечення якості лікарських засобів. Стратегія захисту фармацевтичного ринку від фальсифікованих лікарських засобів.

Тема 3.Державна фармакопея України як головний національний стандарт якості лікарських засобів. Всесвітня гармонізація вимог щодо якості лікарських засобів.

Тема 4.Стандартизація фармацевтичної продукції в Україні. Сертифікація в системі забезпечення якості лікарських засобів.

Тема 5.Контроль якості лікарських засобів та медичних виробів.

Тема 6.Лікарські засоби природного походження.

Тема 7.Функціональні харчові продукти, харчові продукти для спеціального дієтичного споживання, дієтичні добавки.

Тема 8.Компоненти природного походження у косметології. Гомеопатичні засоби.

Опис навчального плану з дисципліни Фармація в умовах надзвичайного стану

Структура навчальної дисципліни	Кількість годин				СРС	Рік навчання	Вид контролю
	Всього годин/ кредитів ECTS	Аудиторних					
		Лекцій	Практичних	Семінарських			
	60 годин/ 2 кредити	4	12	32	12	1	
Модуль 1 «Фармація в умовах надзвичайного стану»	60 годин/ 2 кредити	4	12	32	12	1	ПК-залік

Примітка: 1 кредит ECTS становить 30 академічних годин.

Модуль 1 Фармація в умовах надзвичайного стану

Тема 1.Поняття про комплект, укладку, набір, сумку, аптечку для надання першої, долікарської та першої лікарської медичної допомоги.

Тема 2.Визначення потреби, порядки (норми), організація постачання та сучасна система логістичного забезпечення лікарськими засобами та медичними виробами у Збройних Сил України в мирний та воєнний час.

Тема 3.Розгортання та оснащення аптек у пристосованих приміщеннях та наметах.

Тема 4.Основні вимоги до виготовлення лікарських засобів у польових умовах. Отримання води очищеної в польових умовах.

Тема 5.Особливості роботи аптек за надзвичайних ситуацій в мирний та воєнний час.

Тема 6.Надання домедичної допомоги дорослим та дітям при зупинці кровообігу та дихання.

Тема 7.Діагностика і лікування невідкладних станів в умовах надзвичайного стану мирного та воєнного стану

Опис навчального плану з дисципліни Соціально-комунікативна взаємодія у фармації

Структура навчальної дисципліни	Кількість годин				СРС	Рік навчання	Вид контролю
	Всього годин/ кредитів ECTS	Аудиторних					
		Лекцій	Практичних	Семінарських			
	30 години/ 1 кредит	3	8	14	5	1	
Модуль 1 «Якість, стандартизація та сертифікація лікарських засобів»	30 години/ 1 кредит	3	8	14	5	1	ПК-залік

Примітка: 1 кредит ECTS становить 30 академічних годин.

Модуль 1 Соціально-комунікативна взаємодія у фармації

Тема 1.Професійне спілкування та ефективні комунікації у фармацевтичній діяльності

Тема 2.Особливості взаємовідносин працівників фармацевтичної галузі 4

Тема 3.Профілактика професійного вигорання у роботі працівника фармацевтичної галузі

Структура навчальної дисципліни
ОК 01Управління та економіка фармації

Назва теми	Обсяг у годинах				
	усього	у тому числі			
		лекцій	семінар.	Практ.	Сам. Роб.
1.Забезпечення доступності ЛЗ для населення.	12	1	6	2	3
2.Формування лідерських та комунікативних здібностей фармацевтичних кадрів.	15	1	10	2	2
3.Порядок забезпечення населення ЛЗ, які відпускаються за електронними рецептами.	15	1	10	2	3
4.Діяльність регуляторних органів у фармацевтичній галузі.	15	1	10	2	3
5.Порядок визначення роздрібних цін на лікарські засоби та медичні вироби.	12	1	6	2	3
6.Функціонування формулярної системи в Україні.	12	1	6	2	3
7.Конкурентоспроможність аптечного підприємства та фактори, що на неї	12	1	6	2	1
8.Економічні розрахунки основних економічних показників аптечного підприємства.	10	1	4	2	3
Залік	2	-	2	-	-
Усього годин	105	8	60	16	21

Структура навчальної дисципліни
ОК-02 Структура навчальної дисципліни

Назва теми	Обсяг у годинах				
	усього	у тому числі			
		лекцій	семінар.	Практ.	Сам. Роб.
1. Біофармацевтичні, медико- біологічні та фармацевтичні аспекти лікарських засобів	12	1	6	2	3
2. Нові технології у фармації та медицині: біотехнології, нанотехнології, лікарські засоби нового покоління	15	1	10	2	2
3. Фармацевтична технологія екстемпоральних лікарських засобів. Реалізація принципів належної аптечної практики та належної практики зберігання	15	1	10	2	2
4. Сучасний стан промислового виробництва лікарських засобів	15	1	10	2	2
5. Косметичні засоби в асортименті аптечного закладу	12	1	6	2	3
6. Гомеопатичні лікарські засоби на фармацевтичному ринку	12	1	6	2	3
7. Технологічні аспекти лікарських засобів у педіатрії та геріатрії	12	1	6	2	3
8. Сучасні підходи до інформаційної та просвітницької діяльності фахівця фармації в аптечному закладі	10	1	4	2	3
Залік	2	-	2	-	-
Усього годин	105	8	60	16	21

Структура навчальної дисципліни
Ок 3 Фармацевтична опіка

Назва теми	Обсяг у годинах				
	усього	у тому числі			
		лекцій	семінар.	Практ.	Сам. Роб.
1.Реалізація принципів доклінічних досліджень та клінічних випробувань згідно вимог GLP та GCP	13	1	7	5	3
2.Реалізація принципів доказової медицини в практичній діяльності	13	1	7	5	3
3.Персоналізація фармакотерапії: застосування принципів фармакогенетики та фармакогеноміки в практичній діяльності фармацевта	13	1	7	5	3
4.Лікопов'язані проблеми: роль фармацевта в попередженні та	13	1	7	5	3
5.Рациональне застосування лікарських засобів в педіатрії, геріатрії, в пре- пері- та постнатальному періодах	13	1	7	5	3
6.Доказова медицина та фармацевтична опіка в профілактиці та лікуванні неінфекційних захворювань (печія, закреп, діарея, метеоризм)	13	1	7	5	3
7.Доказова медицина та фармацевтична опіка в профілактиці та лікуванні інфекційних хвороб. (БОС, лихоманка, біль в горлі, риніт). Принципи подолання антибіотикорезистентності	14	2	7	5	4

8.Рациональне застосування безрецептурних лікарських засобів в концепції відповідального самолікування: роль фармацевта (невідкладні стани: ангінозний напад при стабільній стенокардії напруження, гіпертензивний неускладнений криз, кропив'янка, суглобовий та м'язевий біль)	16	2	7	7	3
Залік	2	-	2	-	
Усього годин	110	10	58	42	25

Структура навчальної дисципліни
ОК 04 Якість, стандартизація та сертифікація лікарських засобів

Назва теми	Обсяг у годинах				
	усього	у тому числі			
		лекцій	семінар.	Практ.	Сам. Роб.
1.Управління та забезпечення якості у фармації. Імплементация стандартів GxP.	9	1	6	2	3
2.Організація державної системи забезпечення якості лікарських засобів. Стратегія захисту фармацевтичного ринку від фальсифікованих лікарських засобів.	13	1	8	4	3
3.Державна фармакопея України як головний національний стандарт якості лікарських засобів. Всесвітня гармонізація вимог щодо якості лікарських засобів.	9	1	6	2	2
4.Стандартизація фармацевтичної продукції в Україні. Сертифікація в системі забезпечення якості лікарських засобів.	9	1	6	2	3
5.Контроль якості лікарських засобів та медичних виробів.	11	1	6	4	2
6.Лікарські засоби природного походження.	11	1	8	2	3
7.Функціональні харчові продукти, харчові продукти для спеціального дієтичного споживання, дієтичні добавки.	11	1	8	2	3
8.Компоненти природного походження у косметології. Гомеопатичні засоби.	9	1	6	2	2
Залік	2	-	2	-	
Усього годин	105	8	56	20	21

Структура навчальної дисципліни
ОК 05 Фармація в умовах надзвичайного стану
ОК 05

Назва теми	Обсяг у годинах				
	усього	у тому числі			
		лекцій	семінар.	практ.	сам. роб.
1. Організація постачання лікарських засобів та медичних виробів у Збройних Силах України	26	2	16	4	4
2. Організація діяльності аптек у польових умовах	18	1	6	6	5
3. Організація медичної допомоги, забезпечення лікарськими засобами та медичними виробами населення в умовах надзвичайних ситуацій та при невідкладних станах	14	1	8	2	3
Залік	2	-	2	-	-
Усього годин	60	4	32	12	12

Структура навчальної дисципліни
ОК 06 Соціально-комунікативна взаємодія у фармації

Назва теми	Обсяг у годинах				
	усього	у тому числі			
		лекцій	семінар.	практ.	сам. роб.
1.Професійне спілкування та ефективні комунікації у фармацевтичній діяльності	8	1	4	2	1
2.Особливості взаємовідносин працівників фармацевтичної галузі	11	1	4	4	2
3.Профілактика професійного вигоряння у роботі працівника фармацевтичної галузі	9	1	4	2	2
Залік	2	-	2	-	-
Усього годин	30	3	14	8	5

ОК 01 Управління та економіка фармації

Теми лекцій

№ з/п	Зміст теми	Кількість годин
1.	Сучасна національна політика щодо забезпечення доступності та якості лікарських засобів для населення України.	1
2.	Методологія управління персоналом аптечного закладу та резерви підвищення продуктивності праці.	1
3.	Організація відпуску ЛЗ, які підлягають реїмбурсації.	1
4.	Організація роботи регуляторних органів в Україні. Нормативно-правове забезпечення діяльності аптечних підприємств.	1
5.	Ціноутворення як механізм державного регулювання лікарських засобів. Напрямки впровадження оцінки медичних технологій у прийнятті рішень в системі охорони здоров'я.	1
6.	Належне фінансування системи забезпечення лікарськими засобами. Формулярна система в Україні.	1
7.	Конкурентноспроможність та ефективний розвиток фармацевтичних закладів за комплексом новітнього маркетингу.	1
8.	Оподаткування як механізм державного регулювання.	1
Разом:		8

Теми практичних

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Забезпечення доступності ЛЗ для населення.	2
2.	Формування лідерських та комунікативних здібностей фармацевтичних кадрів.	2
3.	Порядок забезпечення населення ЛЗ, які відпускаються за електронними рецептами.	2
4.	Діяльність регуляторних органів у фармацевтичній галузі.	2
5.	Порядок визначення роздрібних цін на лікарські засоби та медичні вироби.	2
6.	Функціонування формулярної системи в Україні.	2
7.	Конкурентноспроможність аптечного підприємства та фактори, що на неї впливають.	2
8.	Економічні розрахунки основних економічних показників аптечного підприємства.	2
Разом:		16

Теми семінарських занять

№ з/п	Зміст теми	Кількість годин
1.	Організаційно – правові механізми регулювання діяльністю фармацевтичних підприємств.	4
2.	Основні принципи надання фармацевтичної допомоги населенню.	4

3.	Методологія управління персоналом аптечного закладу.	4
4.	Система управління персоналом аптечного закладу.	4
5.	Особливості відпуску лікарських засобів, які підлягають реімбурсації.	4
6.	Особливості виписування рецептів на різні групи лікарських засобів	2
7.	Нормативно-правове регулювання обігу рецептурних ЛЗ.	4
8.	Нормативно-правове регулювання виробництва лікарських засобів в умовах аптеки.	4
9.	Напрямки впровадження оцінки медичних технологій у прийнятті рішень в системі охорони здоров'я.	4
10.	Реімбурсація лікарських засобів в Україні.	2
11.	Належне фінансування системи забезпечення лікарськими засобами.	4
12.	Умови функціонування формулярної системи.	4
13.	Особливості маркетингу лікарських засобів. Мета, завдання, функції та соціальні тенденції.	4
14.	Новітній маркетинг в фармації. Його основні напрямки.	4
15.	Оподаткування як механізм державного регулювання.	2
16.	Характеристика економічних показників торгово-фінансової діяльності аптек та фармацевтичних фірм.	4
17	Залік.	2
Разом :		60

Самостійна робота

№ з/п	Зміст теми	Кількість годин
1.	Організація діяльності аптек у відповідності до вимог Належної аптечної практики (GPP)	3
2.	Резерви підвищення продуктивності праці.	2
3.	Удосконалення системи постачання та зберігання лікарських засобів	3
4.	Організація діяльності аптек у відповідності до вимог Належної аптечної практики (GPP).	3
5.	«Особливості відпуску лікарських засобів. Включених до Національного переліку основних лікарських засобів»прекурсорів.	3
6.	Особливості обліку екстемпоральних лікарських засобів.	3
7.	Значення брендированих препаратів для споживача.	1
8.	Аналіз прибутку аптечного підприємства.	3
Разом:		21

ОК 02 Фармацевтична технологія

Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	К-ть годин
1.	Біофармацевтичні, медико- біологічні та фармацевтичні аспекти лікарських засобів	1
2.	Нові технології у фармації та медицині: біотехнології, нанотехнології, лікарські засоби нового покоління	1
3.	Фармацевтична технологія екстемпоральних лікарських засобів. Реалізація принципів належної аптечної практики та належної практики зберігання	1
4.	Сучасний стан промислового виробництва лікарських засобів	1
5.	Косметичні засоби в асортименті аптечного закладу	1
6.	Гомеопатичні лікарські засоби на фармацевтичному ринку	1
7.	Технологічні аспекти лікарських засобів у педіатрії та геріатрії	1
8.	Сучасні підходи до інформаційної та просвітницької діяльності фахівця фармації в аптечному закладі	1
Разом		8

Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	К-ть годин
1.	Біофармацевтичні, медико- біологічні та фармацевтичні аспекти лікарських засобів	2
2.	Нові технології у фармації та медицині: біотехнології, нанотехнології, лікарські засоби нового покоління	2
3.	Фармацевтична технологія екстемпоральних лікарських засобів. Реалізація принципів належної аптечної практики та належної практики зберігання	2
4.	Сучасний стан промислового виробництва лікарських засобів	2
5.	Косметичні засоби в асортименті аптечного закладу	2
6.	Гомеопатичні лікарські засоби на фармацевтичному ринку	2
7.	Технологічні аспекти лікарських засобів у педіатрії та геріатрії	2
8.	Сучасні підходи до інформаційної та просвітницької діяльності фахівця фармації в аптечному закладі. Залік.	2
Разом		16

Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	К-сть год
1.	Біофармацевтичні, медико- біологічні та фармацевтичні аспекти лікарських засобів	6
2.	Нові технології у фармації та медицині: біотехнології, нанотехнології, лікарські засоби нового покоління	10
3.	Фармацевтична технологія екстемпоральних лікарських засобів. Реалізація принципів належної аптечної практики та належної	10
4.	Сучасний стан промислового виробництва лікарських засобів	10
5.	Косметичні засоби в асортименті аптечного закладу	6
6.	Гомеопатичні лікарські засоби на фармацевтичному ринку	6
7.	Технологічні аспекти лікарських засобів у педіатрії та геріатрії	6
8.	Сучасні підходи до інформаційної та просвітницької діяльності фахівця фармації в аптечному закладі.	4
9.	Залік	2
Разом		60

Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	К-ть годин
1.	Загальні питання біофармації	3
2.	Біотехнології, нанотехнології, лікарські засоби нового покоління	2
3.	Принципів належної аптечної практики та належної практики зберігання	2
4.	Промислове виробництво лікарських засобів	2
5.	Косметичні засоби, типи шкіри, підбір косметики	3
6.	Гомеопатичні лікарські засоби. Принципи гомеопатії.	3
7.	Дозування лікарських засобів у педіатрії та геріатрії	3
8.	Принципи інформаційної та просвітницької діяльності фахівця фармації.	3
Разом		21

ОК 03 Фармацевтична опіка
Теми лекцій

№	Зміст теми	К-ть годин
1.	Реалізація принципів доклінічних досліджень та клінічних випробувань згідно вимог GLP та GCP. Реалізація принципів доказової медицини в практичній діяльності фармацевта	2
2.	Раціональне застосування лікарських засобів в педіатрії, геріатрії, в пре-, пері- та постнатальному періодах	2
3	Доказова медицина та фармацевтична опіка в профілактиці та лікуванні артеріальної гіпертензії	2
4.	Доказова медицина та фармацевтична опіка в профілактиці та лікуванні інфекційних хвороб. Клінічна фармація антибіотиків. Принципи подолання антибіотикорезистентності	2
5.	Раціональне застосування безрецептурних лікарських засобів в концепції відповідального самолікування. Фармацевтична опіка хворих з суглобовим та м'язевим болем.	2
Разом		10

Теми практичних занять

№	Зміст теми	К-ть годин
1.	Реалізація принципів доклінічних досліджень та клінічних випробувань згідно вимог GLP та GCP	6
2.	Реалізація принципів доказової медицини в практичній діяльності фармацевта	4
3	Персоналізація фармакотерапії: застосування принципів фармакогенетики та фармакогеноміки в практичній діяльності фармацевта	4
4.	Лікопов'язані проблеми: роль фармацевта в попередженні та ідентифікації та корекції	4
5.	Раціональне застосування лікарських засобів в педіатрії, геріатрії, в пре-, пері- та постнатальному періодах	8
6.	Доказова медицина та фармацевтична опіка в профілактиці та лікуванні неінфекційних захворювань (печія, закреп, діарея, метеоризм)	6
7.	Доказова медицина та фармацевтична опіка в профілактиці та лікуванні інфекційних хвороб. (БОС, лихоманка, біль в горлі, риніт). Принципи подолання антибіотикорезистентності	4
8.	Раціональне застосування безрецептурних лікарських засобів в концепції відповідального самолікування: роль фармацевта (невідкладні стани: ангінозний напад при стабільній стенокардії напруження, гіпертензивний неускладнений криз, кропив'янка, суглобовий та м'язевий біль)	6
Разом		42

Теми семінарських занять

№	Зміст теми	К-ть годин
1.	Реалізація принципів доклінічних досліджень та клінічних випробувань згідно вимог GLP та GCP	6
2.	Реалізація принципів доказової медицини в практичній діяльності фармацевта	8
3	Персоналізація фармакотерапії: застосування принципів фармакогенетики та фармакогеноміки в практичній діяльності фармацевта	6
4.	Лікопов'язані проблеми: роль фармацевта в попередженні та ідентифікації та корекції	6
5.	Раціональне застосування лікарських засобів в педіатрії, геріатрії, в пре-, пері- та постнатальному періодах	6
6.	Доказова медицина та фармацевтична опіка в профілактиці та лікуванні неінфекційних захворювань	8
7.	Доказова медицина та фармацевтична опіка в профілактиці та лікуванні інфекційних хвороб. Принципи подолання антибіотикорезистентності	8
8.	Раціональне застосування безрецептурних лікарських засобів в концепції відповідального самолікування: роль фармацевта	8
9.	Залік	2
Разом		58

Якість, стандартизація та сертифікація лікарських засобів
Теми лекцій

№ теми	Зміст теми	Кількість годин
1.	Управління та забезпечення якості у фармації. Імплементація стандартів GxP. Організація державної системи забезпечення якості лікарських засобів. Стратегія захисту фармацевтичного ринку від фальсифікованих лікарських засобів.	2
2.	Державна фармакопея України як головний національний стандарт якості лікарських засобів. Всесвітня гармонізація вимог щодо якості лікарських засобів. Стандартизація фармацевтичної продукції в Україні. Сертифікація в системі забезпечення якості лікарських засобів.	2
3.	Контроль якості лікарських засобів та медичних виробів. Лікарські засоби природного походження.	2
4.	Функціональні харчові продукти, харчові продукти для спеціального дієтичного споживання, дієтичні добавки. Компоненти природного походження у косметології. Гомеопатичні засоби.	2
Разом:		8

Теми практичних занять

№ з/п	Тема та зміст заняття	К-ть годин
1.	Управління та забезпечення якості у фармації. Імплементація стандартів GxP.	2
2.	Організація державної системи забезпечення якості лікарських засобів. Стратегія захисту фармацевтичного ринку від фальсифікованих лікарських засобів.	4
3.	Державна фармакопея України як головний національний стандарт якості лікарських засобів. Всесвітня гармонізація вимог щодо якості лікарських засобів.	2
4.	Стандартизація фармацевтичної продукції в Україні. Сертифікація в системі забезпечення якості лікарських засобів.	2
5.	Контроль якості лікарських засобів та медичних виробів.	2
6.	Лікарські засоби природного походження.	4
7.	Функціональні харчові продукти, харчові продукти для спеціального дієтичного споживання, дієтичні добавки.	2
8.	Компоненти природного походження у косметології. Гомеопатичні засоби.	2
Разом		20

Теми семінарських занять

№ з/п	Тема та зміст заняття	К-сть годин
1.	Управління та забезпечення якості у фармації. Імплементація стандартів GxP.	6
2.	Організація державної системи забезпечення якості лікарських засобів. Стратегія захисту фармацевтичного ринку від фальсифікованих лікарських засобів.	8
3.	Державна фармакопея України як головний національний стандарт якості лікарських засобів. Всесвітня гармонізація вимог щодо якості лікарських засобів.	6
4.	Стандартизація фармацевтичної продукції в Україні. Сертифікація в системі забезпечення якості лікарських засобів.	6
5.	Контроль якості лікарських засобів та медичних виробів.	6
6.	Лікарські засоби природного походження.	8
7.	Функціональні харчові продукти, харчові продукти для спеціального дієтичного споживання, дієтичні добавки.	8
8.	Компоненти природного походження у косметології. Гомеопатичні засоби.	6
9.	Залік.	2
Разом		56

ОК -5 Фармація в умовах надзвичайного стану**Теми лекцій**

№ теми	Зміст теми	Кількість годин
1.	Організація, зміст, завдання, принципи, структура постачання лікарських засобів та медичних виробів у Збройних Сил України в мирний та воєнний час	2
2.	Розгортання та оснащення аптек у пристосованих приміщеннях та наметах.	1
3.	Організаційно-правові засади забезпечення громадян України екстреною медичною допомогою.	1
Разом:		4

Теми практичних занять

№ з/п	Тема та зміст заняття	К-ть годин
1.	Поняття про комплект, укладку, набір, сумку, аптечку для надання першої, долікарської та першої лікарської медичної допомоги.	2
2.	Визначення потреби, порядки (норми), організація постачання та сучасна система логістичного забезпечення лікарськими засобами та медичними виробами у Збройних Сил України в мирний та воєнний час.	2
3.	Розгортання та оснащення аптек у пристосованих приміщеннях та наметах.	2
4.	Основні вимоги до виготовлення лікарських засобів у польових умовах. Отримання води очищеної в польових умовах.	2
5.	Особливості роботи аптек за надзвичайних ситуацій в мирний та воєнний час.	2
6.	Надання домедичної допомоги дорослим та дітям при зупинці кровообігу та дихання.	1
7.	Діагностика і лікування невідкладних станів в умовах надзвичайного стану мирного та воєнного стану	1
Разом		12

Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	К-сть год
1.	Організація, зміст, завдання, принципи, структура постачання лікарських засобів та медичних виробів у Збройних Сил України в мирний та воєнний час.	6
2.	Поняття про комплект, укладку, набір, сумку, аптечку для надання першої, долікарської та першої лікарської медичної допомоги.	4
3.	Визначення потреби, порядки (норми), організація постачання та сучасна система логістичного забезпечення лікарськими засобами та медичними виробами у Збройних Сил України в мирний та воєнний час.	6
4.	Розгортання та оснащення аптек у пристосованих приміщеннях та наметах.	2
5.	Розміщення функціональних підрозділів аптеки при розгортанні у пристосованих приміщеннях та наметах.	2
6.	Основні вимоги до виготовлення лікарських засобів у польових умовах. Отримання води очищеної в польових умовах.	2
7.	Актуальні питання організації забезпечення населення лікарськими засобами та медичними виробами в надзвичайних ситуаціях.	2
8.	Порядок надання домедичної допомоги постраждалим та хворим на догоспітальному етапі.	1
9.	Забезпечення прохідності дихальних шляхів і штучної вентиляції легень у дорослих і дітей.	1
10.	Надання домедичної допомоги дорослим та дітям при зупинці кровообігу та дихання.	1
11.	Діагностика і лікування невідкладних станів в умовах надзвичайного стану мирного та воєнного стану.	1
12.	Домедична допомога при механічних травмах.	1
13.	Домедична допомога при масових ураженнях.	1
14.	Залік	2
Разом		32

Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	К-сть год
1.	Організація, зміст, завдання, принципи, структура постачання лікарських засобів та медичних виробів у Збройних Сил України в мирний та воєнний час.	2
2.	Поняття про комплект, укладку, набір, сумку, аптечку для надання першої, долікарської та першої лікарської медичної допомоги.	2
3.	Розміщення функціональних підрозділів аптеки при розгортанні у пристосованих приміщеннях та наметах.	2
4.	Основні вимоги до виготовлення лікарських засобів у польових умовах. Отримання води очищеної в польових умовах.	1
5.	Особливості роботи аптек за надзвичайних ситуацій в мирний та воєнний час.	2
6.	Організаційно-правові засади забезпечення громадян України екстреною медичною допомогою.	1
7.	Актуальні питання організації забезпечення населення лікарськими засобами та медичними виробами в надзвичайних ситуаціях.	1
8.	Діагностика і лікування невідкладних станів в умовах надзвичайного стану мирного та воєнного стану	1
Разом		12

ОК- 6 Соціально-комунікативна взаємодія у фармації

Теми лекцій

№ з/п	Тема та зміст заняття	К-ть годин
1.	Професійне спілкування та ефективні комунікації у фармацевтичній діяльності	1
2.	Особливості взаємовідносин працівників фармацевтичної галузі	1
3.	Профілактика професійного вигорання у роботі працівника фармацевтичної галузі	1
Разом		3

Теми практичних занять

№ з/п	Тема та зміст заняття	К-ть годин
1.	Професійне спілкування та ефективні комунікації у фармацевтичній діяльності	2
2.	Особливості взаємовідносин працівників фармацевтичної галузі	4
3.	Профілактика професійного вигорання у роботі працівника фармацевтичної галузі	2
Разом		8

Теми семінарських занять

№ з/п	Тема та зміст заняття	К-сть годин
1.	Професійне спілкування та ефективні комунікації у фармацевтичній діяльності	4
2.	Особливості взаємовідносин працівників фармацевтичної галузі	4
3.	Профілактика професійного вигорання у роботі працівника фармацевтичної галузі	4
4.	Залік	2
Разом		14

Самостійна робота

№ з/п	Тема	Кіл-ть год.
Опрацювання тем, які не входять до плану аудиторних занять.		
5.	Організаційна структура фармацевтичних підприємств.	1
6.	Концепції фармацевтичної галузі	1
7.	Етичний кодекс фармацевтичних працівників	1
8.	Виконавча дисципліна на підприємстві.	1
9.	Конфлікти в колективі: види та шляхи вирішення.	1
Всього		5

Кваліфікаційна характеристика фармацевтів/провізорів-інтернів:

Знати:

- Правила відпуску лікарських засобів та медичних виробів різним категоріям відвідувачів аптек.
- Протоколи фармацевта як галузевий стандарт фармацевтичної опіки.
- Правові та етичні норми фармацевтичної діяльності.
- Правила промоції та рекламування лікарських засобів.
- Види, способи отримання та правила надання фармацевтичної інформації та консультацій.
- Сучасні принципи світової практики з надання фармацевтичної допомоги соціально-вразливим групам населення: дітям, жінкам, особам похилого віку, хворим на важкі та орфанні захворювання.
- Психологічні аспекти професійного спілкування фармацевтичних фахівців.
- Оформлення документів щодо оплати вартості безкоштовних та пільгових рецептів.
- Умови раціонального застосування лікарських засобів при лікуванні найрозповсюдженіших симптомів та захворювань України.
- Фармакоєкономічна оцінка ефективності фармакотерапії.
- Формулярна система лікарського забезпечення на стаціонарному етапі лікування
- Принципи роботи системи фармаконагляду та ресстрації даних про побічну реакцію та/або відсутність ефективності лікарського засобу при його медичному застосуванні.
- Небажані/побічні фармакологічні ефекти лікарських засобів.
- Принципи оцінки ефективності / неефективності та безпеки лікарських засобів.
- Механізм дії, фармакологічні ефекти, показання до застосування ліків.
- Характеристика видів та шляхів введення лікарських препаратів.
- Принципи фармакогенетики та фармакогеноміки. Вплив генетичних, вікових та статевих анатомо- фізіологічних особливостей людини, захворювань органів та систем на індивідуальну переносимість лікарських засобів.
- Основні принципи та шляхи подолання поліпрагмазії.
- Хромофармакологічні аспекти застосування лікарських засобів.
- Взаємодія лікарських речовин та їжі.
- Біоеквівалентність лікарських засобів.
- Види і методи клінічних випробувань лікарських засобів.

- Фармакологічні групи лікарських засобів, які можуть викликати лікарську залежність.
- Механізми та принципи попередження поширення небезпечних інфекційних (туберкульоз, ВІЛ інфекція, COVID тощо) та паразитарних хвороб.
- Клініко-фармакологічна характеристика лікарських засобів для лікування небезпечних інфекційних та неінфекційних захворювань.
- Принципи профілактичного щеплення.
- Основні клінічні прояви невідкладних станів.
- Алгоритм надання домедичної допомоги при невідкладних станах.
- Технологія лікарських засобів промислового виробництва, аптечного виробництва (виготовлення) та в умовах надзвичайних ситуацій.
- Використання активних фармацевтичних інгредієнтів та допоміжних речовини у виготовленні лікарських форм.
- Фармацевтичні несумісності (фізичні, хімічні, фармакологічні), методи їх усунення.
- Промислове виробництво лікарських засобів методами біотехнології.
- Нові лікарські форми.
- Клініко-біофармацевтичні особливості різних лікарських форм.
- Терапевтичні системи доставки лікарських засобів.
- Поняття про оригінальні (інноваційні) препарати та генерики.
- Вимоги, що висуваються до генеричних лікарських засобів.
- Біофармацевтичні аспекти при фармацевтичній розробці лікарських засобів.
- Принципи космецевтики та безпечності застосування косметичної продукції.
- Характеристики класичних і комплексних гомеопатичних засобів.
- Технологічні аспекти виготовлення гомеопатичних ліків.
- Технологічні аспекти виготовлення косметичних засобів
- Державне нормування якості лікарських засобів та лікарської рослинної сировини. Система управління якістю та забезпечення якості лікарських засобів.
- Характеристика складових системи контролю якості лікарських засобів.
- Система стандартизації фармацевтичної продукції.
- Методи якісного і кількісного аналізу лікарських засобів.
- Контроль якості з застосуванням стандартних зразків та сполук- маркерів.
- Валідація аналітичних методик.
- Правила проведення вхідного контролю якості лікарських засобів під час оптової та роздрібної реалізації.
- Стабільність, терміни придатності та умови зберігання лікарських засобів.
- Аналіз лікарських форм у процесі виробництва.

- Функціональні харчові продукти, харчові продукти для спеціального дієтичного споживання, дієтичні добавки в асортименті аптеки.
- Види тари, закупорювальних засобів і пакувальних матеріалів.
- Правила транспортування та зберігання лікарських засобів.
- Правила утилізації та знищення лікарських засобів.
- Соціально-економічні показники розвитку суспільства.
- Основні економічні показники діяльності фармацевтичних (аптечних) закладів.
- Методи державного регулювання цін.
- Принципи визначення та механізми забезпечення доступності фармацевтичної допомоги населенню.
- Механізм функціонування системи реімбурсації вартості фармацевтичної допомоги.
- Основні цінові показники доступності лікарських засобів.
- Оцінка медичних технологій.
- Комплекс новітнього маркетингу.
- Методики маркетингового дослідження фармацевтичного ринку.
- Асортиментна політика фармацевтичних підприємств.
- Правила мерчандайзингу.
- Стратегія маркетингових комунікацій і стимулювання збуту фармацевтичної продукції.
- Показники фінансового стану фармацевтичного (аптечного) закладу.
- Податки, їх види та принципи оподаткування фармацевтичних (аптечних) закладів.
- Економічна доцільність
- кредитування, принципи кредитування фармацевтичних (аптечних) закладів.
- Основи трудового права. Система оплати праці фармацевтичних працівників
- Організація фармацевтичної системи як об'єкту управління.
- Підходи менеджменту.
- Розвиток фармацевтичних (аптечних) закладів з використанням функцій менеджменту.
- Принципи HR-менеджменту.
- Посадові призначення, адаптація, ротація персоналу.
- Система мотивації персоналу.
- Управління робочими групами.
- Принципи командної роботи. Міжособистісні стосунки у колективі.
- Система організаційних комунікацій.
- Система безперервного професійного розвитку. Принципи самоменеджменту та управління часом

вміти:

- Забезпечувати реалізацію та відпуск лікарських засобів та медичних виробів в умовах сучасної господарської діяльності аптеки.
- Надавати фармацевтичну опіку при відпуску лікарських засобів з метою забезпечення їх раціонального застосування.
- Дотримуватися норм спілкування у професійній взаємодії з колегами, керівництвом, пацієнтами, споживачами, ефективно працювати у команді.
- Володіти психологічними навичками спілкування для досягнення довіри та взаєморозуміння з колегами, лікарями, пацієнтами, споживачами.
- Здійснювати рецептурний відпуск лікарських засобів, зокрема за Державними програмами. Використовувати методи фармакоекономічного аналізу.
- Оцінювати та встановлювати прояви побічних реакцій та/або відсутності ефективності лікарських засобів у відвідувачів аптек.
- Визначати показники економічної доступності фармацевтичної допомоги населенню.
- Попереджувати випадки лікарської залежності та поліпрагмазії з урахуванням хімічних, фізико-хімічних, біофармацевтичних, фармакокінетичних та фармакодинамічних властивостей, індивідуальних особливостей пацієнта.
- Проводити інформаційну роботу з метою попередження поширення небезпечних інфекційних (туберкульоз, ВІЛ інфекція, COVID тощо) та паразитарних хвороб.
- Користуватись глюкометрами.
- Проводити інформаційну роботу щодо самолікування, антибіотикорезистентності, профілактичних щеплень тощо.
- Надавати домедичну допомогу при невідкладних станах.
- Організовувати та здійснювати діяльність з виготовлення екстемпоральних ліків в аптеці.
- Враховувати біофармацевтичні чинники у виготовленні екстемпоральних ліків.
- Здійснювати діяльність з виготовлення лікарських засобів в умовах промислового виробництва.
- Визначати у пропису та усувати несумісності біологічно активних речовин та лікарської рослинної
- Виправляти разові, добові і курсові дози отруйних і наркотичних психотропних, сильнодіючих речовин та норми відпуску наркотичних

та прирівняних до них речовин.

- Брати участь у дослідженнях з фармацевтичної розробки лікарських засобів.
- Складати технологічні схеми та інструкції щодо виробництва (виготовлення) лікарських засобів.
- Характеризувати лікарські форми за типами дисперсних систем, способом вживання, місцем призначення, агрегатним станом, враховуючи фізико-хімічні властивості діючих та допоміжних речовин.
- Здійснювати контроль якості лікарських засобів з використанням різних методів контролю під час виробництва, оптової і роздрібної торгівлі та імпорту, в умовах надзвичайних ситуацій та воєнного стану.
- Здійснювати транспортування та зберігання лікарських засобів.
- Запобігати потраплянню в обіг неякісних, фальсифікованих і незареєстрованих лікарських засобів.
- Передавати неякісні, фальсифіковані і незареєстровані лікарські засоби на утилізацію (знищення) фармацевтичного (аптечного) закладу.
- Брати участь у заходах і програмах з громадського здоров'я.
- Використовувати принципи HR-менеджменту й самоменеджменту.
- Формулювати цілі власної діяльності.
- Володіти засобами збереження емоційного здоров'я.
- Постійно підвищувати власний професійний рівень.

Перелік практичних навичок для фармацевтів/провізорів-інтернів після завершення циклу первинної спеціалізації «Фармація»

№ з/п	Назва практичної навички
1.	Забезпечувати отримання лікарських засобів та медичних виробів у фармацевтичних (аптечних) закладах.
2.	Надавати консультативну допомогу при відпуску лікарських засобів та медичних виробів.
3.	Здійснювати рецептурний відпуск лікарських засобів, зокрема за Державними програмами. Використовувати методи фармакоекономічного аналізу.
4.	Надавати отриману інформацію до державного органу фармаконагляду.
5.	Складати локальні формуляри.
6.	Організовувати та здійснювати діяльність з виготовлення екстемпоральних ліків в аптеці.
7.	Надавати консультативну допомогу відвідувачам щодо користування інгаляторами та небулайзерами.
8.	Організовувати та здійснювати діяльність з виготовлення ліків в умовах надзвичайних ситуацій та воєнного стану.
9.	Оформляти до відпуску виготовлені лікарські засоби з отруйними, психотропними, сильнодіючими та прирівняними до них речовинами.
10.	Складати технологічні схеми та інструкції щодо виробництва (виготовлення) лікарських засобів.
11.	Здійснювати контроль якості лікарських засобів з використанням різних методів контролю під час виробництва, оптової і роздрібної торгівлі та імпорту, в умовах надзвичайних ситуацій та воєнного стану.
12.	Використовувати комунікативні навички спілкування.
13.	Здійснювати розрахунок ефективності використання робочого часу.
14.	Здійснювати контроль якості дієтичних добавок, гомеопатичних та косметичних засобів з використанням різних методів контролю.

Порядок та методи оцінювання результатів навчання при проходженні інтернатури

Заходи з оцінювання результатів проходження інтернатури регламентується розділом IX «Положення про інтернатуру», затвердженого наказом МОЗ України від 22.06.2021 № 1254 і складаються з поточного, проміжного та підсумкового оцінювання (атестація).

Поточне оцінювання здійснюється шляхом контролю за рівнем оволодіння компетентностями, зазначеними у відомості обліку відвідувань та успішності, яка є додатком до програми підготовки в інтернатурі.

Проміжне оцінювання здійснюється за результатами проходження освітньої частини програми підготовки в інтернатурі, а також на базах стажування з метою перевірки ступеня оволодіння відповідними компетентностями по завершенню вивчення кожного курсу практичної частини програми підготовки в інтернатурі. Його результати фіксуються у відомості обліку відвідувань та успішності та враховуються під час підсумкового оцінювання за шкалою відповідно до вимог програми підготовки в інтернатурі.

Підсумковий контроль у формі атестації для визначення знань і практичних навичок з присвоєнням звання «фармацевт/провізор-спеціаліст» фармацевти/провізори-інтерни проходять по закінченню строку підготовки в інтернатурі за умови повного виконання програми, що засвідчується заліковими відомостями (відомостями обліку відвідувань та успішності фармацевта/провізора-інтерна, які подаються кафедрами до деканату.

Підсумкове оцінювання (атестація) фармацевтів/провізорів-інтернів включає ліцензійний інтегрований іспит «Крок 3», іспит з оволодіння практичними навичками, по закінченню якого проводиться співбесіда зі спеціальності.

Іспит «Крок 3» є стандартизованою формою контролю набуття фармацевтом/провізором - інтерном компетентностей, визначених програмою навчання в інтернатурі, та оцінювання таких компетентностей, та розробляється і проводиться державною організацією «Центр тестування професійної компетентності фахівців з вищою освітою напрямів підготовки «Медицина» і «Фармація» при Міністерстві охорони здоров'я України».

Іспит з оволодіння практичними навичками та співбесіда зі спеціальності проводиться відповідно до Програми навчання в інтернатурі та базується на визначеному програмою переліку практичних навичок та умінь, якими повинен оволодіти фармацевт/провізор-спеціаліст. Оцінка іспиту з оволодіння

практичними навичками та вміннями іспиту здійснюється за системою оцінювання, визначеною у Програмі навчання в інтернатурі;

Атестація на визначення знань та практичних навичок з присвоєнням звання «фармацевт/провізор-спеціаліст» проводиться атестаційними комісіями за результатами підсумкового оцінювання (атестації) фармацевтів/провізорів-інтернів. За результатами атестації (позитивними) закладом вищої освіти, де проводиться підготовка лікарів (фармацевтів/провізорів)-інтернів (освітня частина), оформляється та видається сертифікат або фармацевта/провізора-спеціаліста.

Рекомендована література
Основа (базова)

1. Аптечна технологія ліків: підручник для студ. фарм. ф-тів ВМНЗ України III-IV рівнів акредитації/ Тихонов О.І., Ярних Т.Г.; за ред. О.І.Тихонова. – 5-те вид. – Вінниця: Нова Книга, 2019. – 563 с., іл.
2. Долікарська допомога: навч. посіб.: для курсантів, студентів та слухачів закл. вищ. освіти МВС України / Тарас Степанович Вайда; Одес. держ. ун-т внутрішніх справ. –Херсон: Олді-Плюс, 2019. – 872 с.
3. Домедична допомога. Серцево-легенева реанімація (алгоритми, маніпуляції): Методичний посібник / В.О. Крилюк, В.Ю. Кузьмін, І.В. Кузьмінський, та ін.– Київ, 2017. –73 с.
4. Домедична допомога. Травма (алгоритми, маніпуляції): методичний посібник/ В.О.Крилюк, В.Ю. Кузьмін, І.В. Кузьмінський, та ін..– Київ, 2017. –84 с.17
5. Домедична допомога (алгоритми, маніпуляції): методичний посібник / В.О.Крилюк, В.Ю. Кузьмін, І.В. Кузьмінський, та ін.. – Київ, 2017. – 120 с.
6. Екстрена та невідкладна медична допомога у VI томах. Т. IV Клінічні маршрути (протоколи) пацієнта під час надання екстреної медичної допомоги на догоспітальному етапі: підручник для студ. Вищ. Навч. Закл. / Крилюк В.О. та ін. – Київ: Ожива, 2020. – 300 с.
7. Екстрена медична допомога військовослужбовцям на догоспітальному етапі в умовах збройних конфліктів: Навчальний посібник. / Бадюк М.І., Ковида Д.В., Микита О.О., Козачок В.Ю., Серeda І.К., Швець А.В.; За редакцією професора Бадюка М.І.– К.: СПД Чалчинська Н.В., 2018. – 204 с.
8. Лікування поранених з бойовими травмами кінцівок: монографія / Під редакцією В.І.Цимбалюка. - Видавництво «Десна», 2020. – 194 с.
9. Наказ про затвердження порядків надання домедичної допомоги особам при невідкладних станах. Наказ МОЗ України №441 від 09.03.2022., режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0356-22#Text>
10. Наказ Генерального штабу ЗСУ ВІД 11.02.19 №60 «Про затвердження Настанови з медичного забезпечення ЗСУ України на особливий період», режим доступу: <https://ips.ligazakon.net/document/RE10281>

11. Наказ МОЗ України від 04.03.2022 № 412 "Про затвердження Методичних рекомендацій щодо конверсії турнікета у травмованих в зонах тактичної екстреної медичної допомоги", режим доступу: <http://doz.zoda.gov.ua/>
12. Наказ МОЗ України від 20.03.2022 № 506 «Про затвердження Методичних рекомендацій щодо організації надання екстреної медичної допомоги постраждалим внаслідок дії фосфорних боєприпасів», режим доступу: <https://ips.ligazakon.net/document/MOZ3352Z>
13. Організація та економіка фармації. Ч.3. Основи економіки фармації: нац. підруч. для студентів фармац. ф-тів ВНЗ МОЗ України/ А.С. Немченко, Г.Л. Панфілова, В.М. Назаркіна та ін.; за ред.. А.С. Немченко— Харків: НФаУ: Золоті сторінки, 2017.— 272 с.
14. Організація та економіка фармації. Ч. 1. Організація фармацевтичного забезпечення населення: нац. підруч. для студ. вищ. навч. закл. / А.С. Немченко, В.М. Назаркіна, Г.Л. Панфілова та ін.; за ред. А.С. Немченко.— Харків: НФаУ: Золоті сторінки, 2017. — 327с.
15. Організація і управління фармацією: юридичні, інформаційні, фармакоекономічні та соціальні аспекти: Навчальний посібник / О.М. Заліська, М.В. Слабий, Г.Ю. Яцкова, О.С.Січкоріз, О.Б. Блавацька, А.І. Бойко, Ю.В. Качерай, М.В.Лелека, К.І. Сметаніна, Я.О. Гриньків, О.Б. Піняжко, І.Ю. Рев'яцький, Н.М. Максимович, О.З. Барчук. Львів, ЛНМУ ім. Данила Галицького, 2017. 222 с.
16. Клінічна фармакологія: підручник / за ред. О.М. Біловола. — Вінниця: Нова Книга, 2021.— 554с.
17. Клінічна фармакологія: навч. посібник /Є.І. Шоріков, Г.І. Шумко, О.С. Хухліна та ін. — Вінниця: Нова Книга, 2019. — 512 с.
18. Побічні реакції окремих груп лікарських засобів: навч. посібник / за ред. проф. О.О. Яковлевої. Вінниця, 2019. — 308с.
19. Побічна дія ліків — Side Effects of Medications: навчальний посібник у 2 т. / за заг.ред. В.М. Бобирьова, М.М. Потяженка. — Вінниця: Нова Книга, 2020. (І том — 352 с.); 2021 (ІІ том).
20. Сучасна концепція забезпечення якості лікарських засобів: колективна монографія / за наук. ред. Н. О. Ветютневої. — Вінниця: ТОВ «Нілан-ЛТД», 2018.- 400с.

21. Сучасна клінічна фармакологія та побічні реакції серцево-судинних лікарських засобів: навч. посібник / за ред. проф. О.О. Яковлевої. Вінниця, 2020. – 204с.

22. Технічні засоби для розгортання етапів медичної евакуації: навчальний посібник/ за ред. проф. О. П. Шматенка. Київ: «Видавництво Людмила», 2020. 390 с.

23. Наказ МОЗ України № 725 від 14.07.2021 р. «Про затвердження Положення про систему безперервного професійного розвитку медичних та фармацевтичних працівників» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://cutt.ly/JwwA9cXh>

24. Наказ МОЗ України № 446 від 22.02.2019 «Деякі питання безперервного професійного розвитку лікарів» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://cutt.ly/7wwA22Lj>

25. Управління фармацевтичними кадрами. Регулювання трудових відносин в аптечному закладі: навчально-методичний посібник з управління і економіки фармації для керівників баз стажування провізорів-інтернів зі спеціальності 8.110201 «Загальна фармація» / Н. А. Іванькова, Т. П. Зарічна ; за ред. І. М. Білая. – Запоріжжя: ЗДМУ, 2018. – 100 с.

26. Трудове право України: підручник / МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ; [С. М. Бортник, К. Ю. Мельник, Л. В. Могілевський та ін.]. – Харків, 2019. – 408 с.

27. Належна аптечна практика: Стандарти якості аптечних послуг (Спільна настанова МФФ/ВООЗ з НАП): [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/897_009#Text

28. Етичний кодекс фармацевтичних працівників України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [Етичний кодекс фармацевтичних працівників України | Еженедельник АПТЕКА \(apteka.ua\)](https://apтека.ua/etichnyi-koдекс-farmaceuticheskikh-pracivnikov-ukrainy/)

29. Наказ МОЗ України №7 від 05.01.2022 «Про затвердження протоколів фармацевта» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://cutt.ly/ewwSPqzS>

30. Фахове мовлення фармацевта: [навчально-методичний посібник для проведення практичних занять та самостійної роботи зі студентами 1 курсу денної форми навчання другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 22 «Охорона здоров'я» спеціальності 226 «Фармація»] / Т.А. Єщенко. – Львів: Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького, 2019. – 110 с.

Допоміжна

1. Кібік О. М., Котлубай В. О., Хаймінова Ю. В., Нестерова К. С., Калмикова Н.Ю. Маркетинг: навч. - метод. посіб. Одеса, 2020. 68 с.
2. Клінічна фармакологія та фармакотерапія в стоматології: Навч. посіб. для мед. ун-тів, інст., акад. Рекомендовано Вченою радою НМАПО імені П.Л.Шупика / Мазур І.П., Хайтович М.В., Голопихо Л.І. —К., 2018. — 376 с.
3. Лікарські засоби. Дослідження біоеквівалентності: Настанова СТ-Н МОЗУ 42-7.4:2022. – К.: МОЗ України, 2022. – 87 с. – (Стандарт МОЗ України).
4. Лікарські засоби. Належні практики фармаконагляду: Настанова СТ-Н МОЗУ 42-8.7:2018. – К.: МОЗ України, 2018. – 583 с. – (Стандарт МОЗ України).
5. Мазур І.П., Хайтович М.В., Голопихо Л.І. Клінічна фармакологія та фармакотерапія в стоматології: Навчальний посібник. К.: ВСВ Медицина. 2019 – 376 с.
6. Менеджмент і маркетинг у фармації: навчально-метод. посіб. / уклад. О.Г. Чирва, О.В. Гарматюк; МОН України, УДПУ. – Умань: Візаві, 2018. – 217 с.
7. Методологія ціноутворення на лікарські засоби в системі охорони здоров'я: монографія / В.М. Назаркіна, А.С. Немченко, К.Л. Косяченко, М.М. Бабенко; за наук. ред. А.С. Немченко. – Київ: «Фармацевт Практик», 2022. – 288 с.
8. Міжнародний маркетинг [Електр. рес.]: навчальний посібник / Т.В. Шталь, І.Е. Астахова, В.О. Козуб. – Харків: ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2019. – 275 с.
9. Міжнародний маркетинг: навч. посібник / Т.В. Князева, Ю.П. Колбушкін, С.В. Петровська та ін. – К.: НАУ, 2019. – 164 с.
10. Організація та економіка фармації / Н.П. Завадська, Н.М. Косяченко, В.П Горкуша, В.В. Корбин. – К.: ВСВ «Медицина», 2021. – 224 с.
11. Порядок проведення клінічних випробувань лікарських засобів та експертизи матеріалів клінічних випробувань (Наказ МОЗ України від 12.05.2022 року № 412/37748)
12. Стандарт медичної допомоги «Раціональне застосування антибактеріальних і антифунгальних препаратів з лікувальною та профілактичною метою» (Наказ МОЗ України від 18 травня 2022 року № 823).
13. Стандарт «Парентеральна периопераційна антибіотикопрофілактика» (Наказ МОЗ України від 18 травня 2022 року № 822).
14. Сучасні класифікації та стандарти лікування захворювань внутрішніх органів. Невідкладні стани в терапії. Аналізи: нормативні показники,

трактування змін/ за ред. Ю.М. Мостового- 28-е вид., Київ: Центр ДЗК, 2021.- 800 с.

15. Сучасні класифікації та стандарти лікування захворювань внутрішніх органів. Невідкладні стани в терапії. Аналізи: нормативні показники, трактування змін/ за ред. Ю. М. Мостового. - 27-ме вид., змін. - Київ: Центр ДЗК, 2020. - 799 с.

16. Фармакологія з основами патології: підруч. для студентів мед. та фармац. ф-тів закл. вищ. освіти МОЗ України III-IV рівнів акредитації / Ю. М. Колесник, І. С. Чекман, І. Ф. Бєленічев [та ін.]. - Дніпро: Журфонд, 2019. - 537 с.

17. Фармакотерапія в педіатрії: навчальний посібник /за редакцією Біловола О.М.– Львів: В. ПП «Новий Світ – 2000», 2022.-324 с.

18. Фармацевтичний аналіз: підруч. для студентів вищ. навч. закл. / за ред. В.А. Георгіянц. – Харків: НФаУ: Золоті сторінки, 2019. – 567 с. – (Національний підручник).

19. Фармацевтичний менеджмент та маркетинг. навч. посіб. / уклад. Л.М. Унгурян, І.Б. Петкова та ін. – ОНМедУ: Одеса, 2018. – 160 с.

20. Фармацевтичний менеджмент та маркетинг. Тексти лекцій / уклад. Л.М. Унгурян, І.Б. Петкова та ін. – ОНМедУ: Одеса, 2020. – 220 с.

21. Фармакоекономіка. Модуль: навч.-метод. посіб.: О.В. Литвиненко, Н.І. Сінча, Н.Я. Дондик, В.О. Демченко, Т.В. Кравченко; за ред. Є.Г. Книша. – Запоріжжя: ЗДМУ, 2018. – 111с.

22. Наказ МОЗ України від 09.03.2023 р №408 «Про затвердження Регламенту щодо проведення йодної профілактики у разі виникнення радіаційної аварії», режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/>

23. Наказ МОЗ України від 13.03.2022 № 478 «Про затвердження Методичних рекомендацій щодо організації надання екстреної медичної допомоги постраждалим внаслідок дії хімічних агентів на етапах евакуації», режим доступу: <http://doz.zoda.gov.ua/>

24. Наказ МОЗ України від 15.03.2022 № 488 «Про затвердження Методичних рекомендацій щодо надання екстреної медичної допомоги постраждалим на до госпітального етапі в умовах бойових дій / воєнного стану», режим доступу: https://moz.gov.ua/uploads/7/36235-dn_488_15_03_2022_dod.pdf

25. Актуальні питання забезпечення індивідуальними медичними засобами захисту військовослужбовців, цивільних України: - стаття, В. В. Чорна,

М.В. Матвійчук, В.М. Подолян та ін., Військово-профілактична медицина «Український журнал військової медицини» (2. 2022, Т.3). режим доступу: <https://ujmm.org.ua/index.php/journal/article/view/266>

26. Воєнно-польова хірургія: [практ. і навч. посіб.] / [Я. Л. Заруцький та ін.]; за ред. д-ра мед. наук проф. Я. Л. Заруцького, д-ра мед. наук проф. В. Я. Білого.- Київ: Фенікс, 2018. - 544с.

27. Про 100 Невідкладні стани. Клінічний посібник. Серія «Основи клінічного мислення в схемах та інфографіках» / М.В. Матвійчук, В.В. Чорна, В.М. Подолян, та [ін.]. Рекоменд.вченою радою ВНМУ ім. М.І. Пирогова від 28.04.2022 р. № 7. ФОП Корзун Д.Ю. 2022. - 100 с.

28. Закон України «Про ліцензування певних видів господарської діяльності» від 14.07.2020 № 1775-111 [Електронний ресурс]// Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/222-19#Text>

29. Про затвердження Ліцензійних умов провадження господарської з виробництва лікарських засобів, оптової та роздрібної торгівлі лікарськими засобами, імпорту лікарських засобів (крім активних фармацевтичних інгредієнтів): Постанова КМУ №929 від 30.11.2016р. – Режим доступу: https://www.moz.gov.ua/docfiles/dod1118_2_2012.pdf

30. Про затвердження Порядку контролю якості лікарських засобів під час оптової та роздрібної торгівлі: Наказ МОЗ України № 677 від 29.09.2014р. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1515-14#Text>

31. Про заходи щодо стабілізації цін на лікарські засоби: Постанова КМУ № 955 від 17.10. 2008 р. - Режим доступ: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/955-2008-%D0%BF#Text>

32. Деякі питання державного регулювання цін на лікарські засоби і виробни медичного призначення: Постанова КМУ № 333 від 25.03.2009 р. - Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/333-2009-%D0%BF#Text>

33. Питання реалізації пілотного проекту щодо запровадження державного регулювання цін на препарати інсуліну: Постанова КМУ № 73 від 05.03.2014 р. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/73-2014-%D0%BF#Text>

34. Про внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України: Постанова КМУ № 449 від 22.04.2015 р. - Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/449-2015-%D0%BF#Text>

35. Про затвердження порядків щодо реєстрації реєстраторів розрахункових операцій та книг обліку розрахункових операцій: Наказ

Міністерства фінансів України № 547 від 14.06.2016 р. - Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0918-16#Text>

36. Про затвердження Положення про Міністерство фінансів України: Постанова КМУ № 375 від 20.08.2014 р. - Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/375-2014-%D0%BF#Text>

37. Деякі питання реалізації статті 259 Кодексу законів про працю України та статті 34 Закону України “Про місцеве самоврядування в Україні”: Постанова КМУ № 295 від 26.04.2017 р. - Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/295-2017-%D0%BF#Text>

38. Про затвердження Положення про Державну службу України з надзвичайних ситуацій: Постанова КМУ № 1052 від 16.12.2015 р. - Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1052-2015-%D0%BF#Text>

39. Наказ МОЗ України №360 від 19.07.05 р. "Правила виписування рецептів та вимог-замовлень на ЛЗ і вироби медичного призначення".[Електронний ресурс] // Режим доступу: http://www.moz.gov.ua/ua/portal/dn_20050719_360.html

40. Наказ МОЗ України № 490 "Про затвердження Переліків отруйних та сильнодіючих лікарських засобів" від 17.08.2007 р. [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z1007-07>

41. Наказ МОЗ України №494 від 07.08.2015 р. "Про затвердження Порядку обігу наркотичних засобів, психотропних речовин та прекурсорів в закладах охорони здоров'я України". [Електронний ресурс]// Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0347-10>

42. Наказ МОЗ України № 812 від 7.10.2012 р. "Про затвердження Правил виробництва (виготовлення) та контролю якості лікарських засобів в аптеках". [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z1846->

43. Наказ МОЗ України №275 «Інструкція із санітарно-протиепідемічного режиму аптечних закладів» від 15.05.2006 р. [Електронний ресурс]// Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/0642-06>

44. Постанова КМУ №1303 від 17.08.1998 р. „Про впорядкування безоплатного та пільгового відпуску ЛЗ за рецептами лікарів у разі амбулаторного лікування окремих груп населення та за певними категоріями захворювань" [Електронний ресурс]//Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1303-98-%D0%BF#Text>

45. Постанова КМ України від 19.04.2020 р. №426 “ Про референтне ціноутворення на деякі лікарські засоби, що закуповуються за бюджетні кошти”. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/426-2019-п#Text>

46. Закон України «Про лікарські засоби» // Відомості Верховної Ради України. – 1996. - № 22. – С. 86.

47. Державна фармакопея України / Держ. п–во «Науково-експериментальний фармакопейний центр». – 1-е вид. – Х.: РІРЕГ, 2001. – 556 с.

48. Державна фармакопея України / Державне п–во «Науково-експериментальний фармакопейний центр». – 1-е вид. – Х.: РІРЕГ, 2004. – Доповнення 1. – 494 с.

49. Державна фармакопея України / Державне п–во «Науково-експериментальний фармакопейний центр». – 1-е вид. – Х.: РІРЕГ, 2008. – Доповнення 2. – 620 с.

50. Державна фармакопея України / Державне п–во «Науково-експериментальний фармакопейний центр». – 1-е вид. – Х.: РІРЕГ, 2010. – Доповнення 3. – 279 с.

51. Державна фармакопея України / Державне п–во «Науково-експериментальний фармакопейний центр». – 1-е вид. – Х.: РІРЕГ, 2011. – Доповнення 4. – 538 с.

52. Державна фармакопея України / Державне підприємство " Український науковий фармакопейний центр якості ЛЗ " - 2-е вид. - Харків: Державне підприємство " Український науковий фармакопейний центр якості ЛЗ ", 2015. – Т. 1. – 1128 с.

53. Державна фармакопея України / Державне підприємство "Український науковий фармакопейний центр якості ЛЗ " – 2-е вид. - Харків: Державне підприємство "Український науковий фармакопейний центр якості ЛЗ ", 2014.– Т. 2. – 724 с.

54. Державна фармакопея України / Державне підприємство "Український науковий фармакопейний центр якості ЛЗ". – 2-е вид. - Харків: Державне підприємство "Український науковий фармакопейний центр якості ЛЗ ", 2015.– Т. 3. – 732 с.

55. Державна фармакопея України / Державне п–во «Український науковий фармакопейний центр якості лікарських засобів». – 2-е вид. – Доповнення 1.– Х.: Державне п–во «Український науковий фармакопейний центр якості лікарських засобів», 2016. – 360 с.

56. Державна фармакопея України / Державне п–во «Український науковий фармакопейний центр якості лікарських засобів». – 2-е вид. – Доповнення 2.– Х.: Державне п–во «Український науковий фармакопейний центр якості лікарських засобів», 2018. – 336 с.

57. Державна фармакопея України / Державне п–во «Український науковий фармакопейний центр якості лікарських засобів». – 2-е вид. – Доповнення 3.– Х.: Державне п–во «Український науковий фармакопейний центр якості лікарських засобів», 2018. – 416 с.

58. Державна фармакопея України / Державне п–во «Український науковий фармакопейний центр якості лікарських засобів». – 2-е вид. – Доповнення 4.– Х.: Державне п–во «Український науковий фармакопейний центр якості лікарських засобів», 2020. – 600 с.

59. Державна фармакопея України / Державне п–во «Український науковий фармакопейний центр якості лікарських засобів». – 2-е вид. – Доповнення 5.– Х.: Державне п–во «Український науковий фармакопейний центр якості лікарських засобів», 2021. – 424 с.

60. Державна фармакопея України / Державне п–во «Український науковий фармакопейний центр якості лікарських засобів». – 2-е вид. – Доповнення 6.– Х.: Державне п–во «Український науковий фармакопейний центр якості лікарських засобів», 2023. – 416 с.

61. Стандарт "Настанова "Вимоги до виготовлення нестерильних лікарських засобів в умовах аптеки. СТ-Н МОЗУ 42-4.5:2015"- [Електронний ресурс]. – Режим доступу http://www.moz.gov.ua/ua/portal/dn_20150701_0398.html.

62. Стандарт "Настанова "Вимоги до виготовлення стерильних лікарських засобів в умовах аптеки. СТ-Н МОЗУ 42-4.6:2015"- [Електронний ресурс]. – Режим доступу http://www.moz.gov.ua/ua/portal/dn_20150701_0398.html.

Інформаційні ресурси

1. Електронна адреса сайту університету: <http://vnmue.edu.ua>
2. Електронна адреса сайту бібліотеки університету: <http://library.vnmue.edu.ua>
3. Електронна адреса кафедра фармації ВНМУ імені М.І.Пирогова: <http://www.vnmue.edu.ua>
4. Всесвітня організація охорони здоров'я <http://www.who.int/en/>
5. Центр тестування <https://www.testcentr.org.ua/uk/>
6. МОЗ України <https://moz.gov.ua/>

7. Центр громадського здоров'я МОЗ України <https://phc.org.ua/kontrol-zakhvoryuvan>
8. Верховна Рада України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://rada.gov.ua/>
9. Державний експертний центр ЛЗ [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.dec.gov.ua/>
10. Державний реєстр лікарських засобів України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.drlz.com.ua
11. Довідник лікарських засобів [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.drlz.kiev.ua/>
12. Законодавство України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/>
13. Кабінет Міністрів України (урядовий портал) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.kmu.gov.ua/>
14. Національний перелік ОЛЗ (МОЗ України) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.moz.gov.ua/ua/portal/register_naclist/
15. Валідація фармакопейних методів [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://lektsii.org/15-25368.html>
16. Рада національної безпеки і оборони України <http://www.rnbo.gov.ua/>
17. Постійне представництво України при ООН <http://ukraineun.org/>
18. Північноатлантичний альянс (НАТО) <http://www.nato.int/>
19. Всесвітня організація охорони здоров'я <http://www.who.int/en/>.
20. Національний перелік ОЛЗ (МОЗ України) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.moz.gov.ua/ua/portal/register_naclist/
21. Валідація фармакопейних методів [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://lektsii.org/15-25368.html>
22. Уніфіковані протоколи ведення хворих www.moz.gov.ua
23. Австралійський бюлетень небажаних лікарських реакцій. <http://www.tga.health.gov.au/adr/aadrb.htm>
24. Британський щомісячний бюлетень з безпечності застосування лікарських засобів. <http://www.mhra.gov.uk/Publications/Safetyguidance/DrugSafetyUpdate/index.htm>
25. Лекції для післядипломної освіти «Принципи клінічної фармакології» Клінічного центру Національного інституту здоров'я США. <http://www.cc.nih.gov/researchers/training/principles.shtml>.
26. Міжрегіональне товариство спеціалістів доказової медицини: <http://www.osdm.org/index.php>
27. Вісник доказової медицини: <http://www.evidence-update.ua>

28. Європейське товариство клінічних фармакологів і фармакотерапевтів:
<http://www.eacpt.org>
29. Ресурс з фармакогенетики. <http://www.pharmgkb.org/>.
30. On-line реєстрація небажаних лікарських реакцій на сайті FDA.
<https://www.accessdata.fda.gov/scripts/medwatch/medwatch-online.htm>
31. Ресурс по взаємодії лікарських засобів: <http://medicine.iupui.edu/flockart/>
Робоча група з фармакотерапії Європейського товариства кардіологів
<https://www.escardio.org/>